

Концептуальні основи комунікаційної функції сучасної демократичної держави

Бухтатий О. Є.,
канд. наук з державного управління

У статті досліджено питання концептуальних основ комунікаційної функції сучасної демократичної держави та здійснено спробу експлікації концепцій лібералізму та комунітаризму, зокрема в частині поєднання конструктивного потенціалу комунікаційної взаємодії у триаді «держава–індивід–спільнота». Визначено, що комунікаційна функція сучасної демократичної держави ґрунтується на засадах ліберального комунітаризму та поєднання індивідуальних свобод громадянина й політичних вимог соціальних спільнот. Ефективність комунікаційної функції сучасної демократичної держави полягає в забезпеченні реальної участі політично активного громадянина в управлінні державними справами.

Ключові слова: комунікація; комунікаційна функція держави; лібералізм; ліберальний комунітаризм; демократія; участь в управлінні державними справами.

Conceptual basics of communication function of modern democratic state

Bukhtatyi Oleksandr,
PhD in Public Administration

The article examines the issues of conceptual basis of communication function of a modern democratic state and makes a trial for escalating conceptual idea of liberalism and communitarianism, particularly concerned connection of functional potential of communication interaction in the trine of «state-person-social community». It is determined that communication function of a modern democratic state is founded on basics of liberal communitarianism and combination of individual civil liberties and political demands of social communities. The efficiency of communication function of modern democratic state involves providing the real participation of politically active citizens in administration of public affairs.

Keywords: communication; communication function of the state; liberalism; liberal communitarianism; democracy; participation in public affairs administration.

Концептуальные основы коммуникативной функции современного демократического государства

Бухтатый А. Е.,
канд. наук по гос. управлению

В статье исследуются вопросы концептуальных основ коммуникативной функции современного демократического государства и осуществляется попытка экспликации концепций либерализма и коммуитаризма, в частности в части сочетания конструктивного потенциала коммуниктивного взаимодействия в триаде «государство–индивид–общество». Установлено, что коммуникативная функция современного демократического государства основывается на принципах либерального коммуитаризма и сочетания индивидуальных свобод гражданина и политических социальных сообществ. Эффективность коммуникативной функции современного демократического государства заключается в обеспечении реального участия политически активного гражданина в управлении государственными делами.

Ключевые слова: коммуникация; коммуникативная функция государства; либерализм; либеральный коммуитаризм; демократия, участие в управлении государственными делами.

Вступ. Конституція України визначає, що єдиним джерелом влади в Україні є народ, який здійснює владу безпосередньо через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами. Тому, на наше переконання, саме налагодження комунікаційної взаємодії між органами виконавчої влади та громадськістю забезпечує підвищення якості підготовки рішень з важливих питань державного й суспільного життя, створення реальних умов для участі громадян у розробленні проектів таких рішень.

Невід'ємною складовою стратегічних перетворень, започаткованих в Україні, є наближення основних засад державної комунікаційної політики до європейських принципів зміцнення поваги до демократії, верховенства права та доброго врядування, прозорості й відкритості, забезпечення прав людини та основоположних свобод, які висувуються до країн – кандидатів на вступ до ЄС. Зокрема це стосується забезпечення пріоритетності конституційних прав і свобод громадянина як визначального чинника під час формування й реалізації основних засад державної політики, у тому числі в аспекті участі в прийнятті суспільно важливих рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та його державами-членами, Україна як держава, що проголосила курс на демократизацію, отримала інструмент для втілення своїх перетворень. Зазначимо, що саме зростання обсягу потоків суспільно значущої інформації, який нині досяг певної граничної межі, зруйнував кордони європейських держав і став каталізатором об'єднавчого процесу сучасного європейського співтовариства, до якого прагне долучитися й Україна.

Метою дослідження є визначення концептуальних основ комунікаційної політики сучасної демократичної держави, з огляду на те, що саме ефективна взаємодія державних органів і громадянина є базисом демократичної держави й процесів соціальних комунікацій, які, у свою чергу, формують підґрунтя для реальної участі кожного політично активного громадянина та інституцій громадянського суспільства в управлінні державними справами.

Теоретичне підґрунтя. Суть демократії невіддільно пов'язується з поняттям політичної участі. Зокрема, як зазначав Юрген Габермас (нім. Jürgen Habermas), у сучасному політикумі ідея участі пов'язана не лише з рівнем національної держави, а й з наднаціональними демократичними інститутами, які вчений пропонує розвивати в межах Європейського Союзу як альтернативу «технократичній дилемі», коли важливі рішення схвалюються з низькою можливістю громадського контролю [3].

Проблеми комунікацій державних органів та громадськості порушувались у працях, які належать

авторству Тен ван Дейка (нідерл. Teun Adrianus Van Dijk), З. Баумана (англ. Zygmunt Bauman), Р. Дарендорфа (англ. Ralf Gustav Dahrendorf), Р. Патнема (англ. Robert D. Putnam), С. Хантінгтона (англ. Samuel P. Huntington), М. Кастелса (англ. Manuel Castells), Дж. Кіна (англ. John Keene), Ю. Хабермаса (нім. Jürgen Habermas), М. Фуко (фр. Michel Foucault), Л. Витгенштейна, (нім. Ludwig Josef Johann Wittgenstein), П. Розанвалона (англ. Pierre Rosanvallon), Нікласа Лумана (англ. Niklas Luhmann), П. Лазарсфельда (англ. Paul Felix Lazarsfeld), Р. Мертона (англ. Robert King Merton), Еверета Роджерса (англ. Everett Rogers), К. Поппера (нім. Karl Raimund Popper), Г. Йонаса (нім. Hans Jonas), Ф. Фукуями (англ. Yoshihiro Francis Fukuyama), Р. Даля (англ. Robert Alan Dahl), Р. Дебре (фр. Régis Debray), Д. Мак-Квейла (англ. Denis McQuail's), Ж. Бодрійяра (фр. Jean Baudrillard), Г. Ініс (англ. Harold Adams Innis) та ін. формують значний елемент сучасного наукового дискурсу з зазначеної проблеми.

На сучасному етапі проблематику соціальних комунікацій досліджують В. Різун, О. Богуславський, Т. Крайнікова, І. Паримський, А. Сіленко, О. Радченко, О. Скрипнюк, Г. Почепцов, Д. Андреев, Н. Драгомерецька, М. Ожеван, Д. Дуцик, Є. Романенко, С. Штурхецький та ін. Зазначимо, що в роботах більшості дослідників у різних галузях гуманітарних наук досить чітко простежується вплив теорії масової комунікації на сучасні суспільно-політичні процеси. Причому існує певна закономірність, яка полягає в тому, що в більшості наукових праць суспільство розглянуто як простір комунікацій, в якому циркулюють різні види соціальних, комунікаційних та інформаційних капіталів.

На думку В. Брюггера (англ. Bill Brugger), у теоріях демократичного громадянського суспільства значну увагу приділено дослідженню феноменів громадянського суспільного самоуправління й соціального управління. Соціальне громадянське суспільство розглядають як втілення ідеалів свободи, справедливості й солідарності за допомогою демократизації суспільства, соціальних та економічних реформ [7].

На нашу думку, досягнення поставленої мети вимагає, перш за все, *виокремлення невирішених частин загальної проблеми*, яка полягає в недостатньому розумінні як державними управліннями, так і науковцями концептуальних основ та функцій публічних комунікацій у сучасних процесах демократизації українського суспільства.

Результати дослідження. Виклад основного матеріалу дослідження варто розпочати з аналізу механізму комунікаційної взаємодії державних органів та громадян. Зазначимо, що на сьогодні питання участі громадян в управлінні державними справами, їх взаємодія з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, частково

регулюється Законами України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування засобами масової інформації в Україні», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про електронні петиції», «Про Кабінет Міністрів України», «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про громадські об'єднання» тощо.

Переважає більшість цих актів була прийнята до 2016 р., але потрібно визнати, що вагомих зрушень щодо запровадження системного й ефективного діалогу між органами виконавчої влади та громадськістю й досі не досягнуто.

У 2010 році була спроба законодавчо врегулювати питання забезпечення взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, засобами масової комунікації і громадськістю на засадах рівноправного партнерства, що сприятиме зміцненню демократії, становленню громадянського та інформаційного суспільства. Урядом України було схвалено Концепцію проекту Закону України «Про основні засади державної комунікаційної політики». Міністерству юстиції разом з зацікавленими центральними органами виконавчої влади доручалося розробити з урахуванням положень Концепції, схваленої цим розпорядженням, і подати до 1 червня 2010 р. Кабінетові Міністрів України проект Закону України «Про основні засади державної комунікаційної політики» [5].

Це завдання не було виконано, тому й до сьогодні неврегульованими залишаються питання ефективності механізмів публічних комунікацій, а також впровадження чітких стандартів та регламентів комунікаційної взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової комунікації, громадськістю з метою запровадження системного зворотного зв'язку, підвищення якості рішень органів державної влади і органів місцевого самоврядування.

Зазначимо, що й до сьогодні законодавчо невизначеними залишаються терміни «державна комунікаційна політика», «комунікація», «відкритість», «прозорість», «інститут громадянського суспільства», «громадськість», «вивчення громадської думки», «громадський контроль», «засоби масової комунікації» тощо.

Крім того, невизначеним залишається й питання дефініції «комунікаційна функція держави» як процесу взаємного обміну суспільно значущою (публічною) інформацією між індивідами, інститутами громадянського суспільства та суб'єктами владних повноважень з метою забезпечення участі в процесах формування й реалізації державної політики у всіх сферах суспільного буття.

Практично всі пропонувані визначення поняття «комунікаційної функції держави», які застосовуються у дискурсі, об'єднані концепцією державотворчої місії комунікаційних відносин, яка забезпечує здійснення державно-управлінських процесів у цивілізаційному вимірі.

На нашу думку, релевантними причинами виникнення проблеми у вітчизняній сфері публічних комунікацій є:

- невизначеність засад державної політики в сфері публічних комунікацій;

- брак системного підходу щодо визначення пріоритетів державної політики в сфері публічних комунікацій, суб'єктивний підхід до забезпечення відкритості й прозорості процесів формування й реалізації державної політики в усіх сферах суспільного буття;

- недосконалість законодавства у сфері публічних комунікацій органів державної влади та органів місцевого самоврядування, здійснення влади безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

- брак комунікаційних стратегій, планів, кампаній з пріоритетних питань державної політики, діяльності Кабінету Міністрів, органів виконавчої влади;

- брак ефективної системи вертикальної інтеграції у сфері публічних комунікацій, некоординованість державної політики, відсутність відповідного центрального органу виконавчої влади, до компетенції якого належать питання публічних комунікацій, розпорошеність фінансових ресурсів;

- невиконання законодавства щодо прозорості й відкритості діяльності державних органів, зокрема стосовно висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування засобами масової інформації в Україні, а також відсутність аудиту публічних комунікацій в органах державної влади та органах місцевого самоврядування;

- недовіра механізмів вивчення громадської думки та її врахування під час розроблення й прийняття рішень органами державної влади;

- брак відповідальності за порушення законодавства щодо прозорості та відкритості влади, інформаційних відносин, здійснення публічних комунікацій тощо;

- низький рівень комунікаційної компетентності посадових осіб органів державної влади, низький рівень культури комунікацій в українському суспільстві.

Таким чином, метою концептуальних засад формування сфери публічних комунікацій повинна бути ідея розроблення й запровадження єдиної урядової політики та запровадження єдиного механізму такої політики. Реалізація цих завдань може відбуватись, зокрема шляхом створення відповідного структурного підрозділу – Урядового

офісу з публічних комунікацій, який об'єднає всі комунікаційні інструменти, включно з проведенням інформаційних кампаній, що можуть бути використані для публічної комунікації Кабінету Міністрів України та органів виконавчої влади.

Потрібно враховувати, що держава як інститут має тенденцію до ізоляції. Насправді, явище держави та феномен влади є вторинними щодо фундаментальності соціального. Соціальність полягає перш за все в правовій і соціальній взаємодії [4]. Слід зазначити, що побудова громадянського демократичного суспільства та правової держави потребує розширення системи соціальної комунікації та політичної культури.

Для цього потрібно здійснити комплексні системні зміни законодавства та послідовні кроки в імплементації законодавства в процесі державного регулювання, які мають бути покладені в основу відповідного законодавчого акта – Концепції реформування діяльності органів виконавчої влади у сфері публічних комунікацій. Цей документ має визначити основоположні проблеми, які потребують розв'язання, мету, запропоновані шляхи реалізації, а також розробити індикатори реформи публічних комунікацій і запропонувати комплекс першочергових завдань та заходів, спрямованих на забезпечення розвитку органів виконавчої влади у сфері публічних комунікацій.

Як показує практика, координація роботи, проведення моніторингу та контроль за реалізацією Концепції мають покладатися на відповідний центральний орган виконавчої влади, до повноважень якого належить ця сфера.

Таким чином, можна констатувати, що, поперше, в Україні за понад два десятиріччя створено досить широку нормативно-правову базу, яка повинна врегульовувати проблему публічних комунікацій між органами державної влади та громадськістю, засобами масової інформації й засобами масової комунікації, але реальних результатів не досягнуто.

По-друге, вітчизняне законодавство щодо публічних комунікацій потребує приведення до європейських стандартів. Зокрема брак законодавчих актів у сфері публічних комунікацій негативно впливає на ефективність і якість процесу підготовки і прийняття рішень органами державної влади. Так, незважаючи на затверджену в 2010 р. Кабінетом Міністрів України Концепцію Закону України «Про державну комунікаційну політику», відповідний законопроект так і не було розроблено.

По-третє, сучасні засади державної комунікаційної політики здебільшого зосереджуються на аспектах інформування громадян про поточну діяльність органів державної влади, що відбувається в односторонньому порядку. Потребує належної координації діяльність органів виконавчої влади у сфері публічних комунікацій, зокрема щодо забезпечення дотримання органами

виконавчої влади політики «єдиного голосу» в інформаційному просторі.

Регламентом Кабінету Міністрів України, затвердженим постановою уряду від 18 липня 2007 р. № 950 «Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України», визначено, що Уряд України, який є вищим органом в системі органів виконавчої влади, залучає до прийняття рішень з питань, що стосуються формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин, всеукраїнські профспілки, їх об'єднання та всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців. Крім того, потрібно звернути увагу ще на один релевантний фактор – прозорість засідань Кабінету Міністрів України і дотримання законодавства. Регламент визначає, що Уряд на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, у межах своєї компетенції видає підзаконні акти – постанови і розпорядження, обов'язкові для виконання.

За даними Інформаційно-аналітичного центру «Ліга», ТОВ «ЛІГА: ЗАКОН» за період від 1 січня 2015 року до 31 грудня 2015 року випущено 1321 постанову Кабінету Міністрів України. Різниця між кількістю прийнятих постанов уряду України та кількістю, яку було включено до порядку денного засідання Кабінету Міністрів України становить – 467. Тобто практично кожен третій проект (35 %) розглядався з порушенням Регламенту Кабінету Міністрів України (див. табл. 1).

Зазначимо, що Регламент Кабінету Міністрів України визначає, що уряд України інформує громадськість про свою діяльність, залучає громадян до процесу прийняття рішень з питань, що мають важливе суспільне значення. Причому цим актом визначено, що розробник організовує громадське обговорення проектів актів Кабінету Міністрів, що мають важливе суспільне значення і стосуються прав та обов'язків громадян, а також проектів, які передбачають надання пільг, переваг окремим суб'єктам господарювання, делегування функцій, повноважень органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування, зокрема організаціям недержавної форми власності.

Саме Кабінет Міністрів повинен створювати умови для громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади шляхом оприлюднення звітів за результатами моніторингу виконання своїх рішень та іншої інформації про свою діяльність у засобах масової інформації, на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів, проведення роз'яснювальної роботи щодо цілей, змісту та механізму реалізації державної політики. Крім того, уряд з питань, що належать до його компетенції, забезпечує надання об'єднанням громадян інформації, необхідної для досягнення їх цілей і виконання відповідних завдань.

Акти Кабінету Міністрів України підлягають обов'язковому оприлюдненню відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», а проекти актів повинні оприлюднюватися на офіційних веб-сайтах розробників у порядку, передбаченому цим Законом.

Крім того, регламент визначає, що Кабінет Міністрів забезпечує проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики.

Як було встановлено, ці засади не дотримуються на практиці, як не дивно, в першу чергу, вищим

органом у системі органів виконавчої влади. На нашу думку, потребують визначення пріоритети державної політики у сфері публічних комунікацій, реалізація яких створить основу для подальших реформ у цій сфері, зокрема дасть змогу усунути основні причини незадовільного стану справ у сфері державної комунікаційної політики в Україні.

Таблиця 1.
Загальна кількість проектів постанов, включених до порядку денного засідань Кабінету Міністрів України у 2015 р.

Дата засідання Кабінету Міністрів України	Кількість проектів постанов у порядку денному	За місяць	Дата засідання Кабінету Міністрів України	Кількість проектів постанов у порядку денному	За місяць
14 січня	5		8 липня	25	
21 січня	4		17 липня	28	
Всього за січень		9	22 липня	8	
4 лютого	5		29 липня	20	
11 лютого	9		Всього за липень		81
18 лютого	9		5 серпня	24	
25 лютого	10		12 серпня	15	
Всього за лютий		33	19 серпня	22	
4 березня	8		26 серпня	12	
11 березня	10		Всього за серпень		73
18 березня	24		2 вересня	13	
25 березня	22		8 вересня	22	
31 березня	25		16 вересня	22	
Всього за березень		89	23 вересня	11	
3 квітня	18		30 вересня	17	
8 квітня	18		Всього за вересень		85
15 квітня	19		7 жовтня	20	
22 квітня	9		13 жовтня	5	
29 квітня	14		21 жовтня	16	
Всього за квітень		78	28 жовтня	18	
14 травня	29		Всього за жовтень		69
20 травня	12		4 листопада	15	
27 травня	29		11 листопада	18	
Всього за травень		70	18 листопада	10	
4 червня	28		25 листопада	14	
12 червня	28		Всього за листопад		57
15 червня	11		2 грудня	15	
17 червня	26		9 грудня	16	
24 червня	18		16 грудня	25	
Всього за червень		111	23 грудня	24	
Всього за I півріччя	390		30 грудня	19	
			Всього за грудень		99
			Всього за II півріччя	464	
Всього за 2015 рік			854		

Основною метою державної політики у сфері публічних комунікацій має бути визначення шляхів законодавчого врегулювання питання забезпечення ефективної комунікаційної взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадянською, засобами масової комунікації, здійснення влади безпосередньо і через органи державної влади, що сприятиме зміцненню демократії, становленню громадянського суспільства, інтеграції України у європейське співтовариство.

Як зазначає П. Радько, досягнення консолідованої або реальної демократії забезпечується передусім на основі впровадження конкретних інституційних змін, спрямованих на демократизацію суспільного життя. Наприклад, ідеться про реальне реформування інституту державної служби, яке в нашій державі імітується вже не перший рік. Звичайно, у період криз завжди істотно зростає роль виконавчої влади, яка має забезпечувати оперативність виконання управлінських рішень. Однак збільшення впливу елементів виконавчої вертикалі надає їм монополію в процесі розподілу різноманітних (зокрема бюджетних) ресурсів [6].

Російський дослідник С. Володенков вважає, що класичні концепції демократії передбачають як основу наявність загального інтересу більшості громадян, який є, у свою чергу, фундаментом народовладдя і спільної народної волі. Але в сучасних умовах, які характеризуються процесами плюралізації суспільних інтересів і думок, формується широкий спектр диференційованих політичних позицій, уявлень, цінностей і сенсів, у результаті чого саме громадянське суспільство стає вкрай фрагментованим, що перешкоджає досягненню ступеня суспільної згоди, необхідного для здійснення прямого державно-політичного управління в межах партиципаторних концепцій демократії [1, 52].

На нашу думку, функції інформування, на які базувалися державноуправлінські моделі індустріального (доінформаційного) суспільства, у сучасних умовах уже не задовольняють вимоги, які висувають індивіди до концепту демократичної держави. Тож модернізована інформаційна політика держави не тільки набула реальних ознак суб'єкт-суб'єктних інформаційних відносин, тобто перетворилася у модель двостороннього (діалогового) зв'язку, а й трансформувалася у модель **партиципаторної комунікації** (від фр. – Participation – участь, співучасть). Головна ідея цієї гіпотези полягає в історичній невідворотності ускладнення процесів обміну інформацією між суб'єктами владних повноважень, індивідами, соціальними групами та інституціями.

Зазначимо, що основними напрямками реалізації державної політики у сфері публічних комунікацій є:

- створення нормативно-правової бази у сфері

публічних комунікацій та вдосконалення законодавства про інформацію, внесення змін до законодавства про органи державної влади з метою його уніфікації й наближення до загальноєвропейських демократичних стандартів щодо відкритості та прозорості влади;

- аналіз інституційної, структурної та кадрової спроможності органів виконавчої влади у сфері здійснення публічних комунікацій, розробка та імплементація відповідних заходів щодо поліпшення інституційної, структурної та кадрової спроможності органів виконавчої влади у сфері здійснення публічних комунікацій;

- забезпечення антикризової комунікації Кабінету Міністрів, центральних органів виконавчої влади;

- формування системи ефективної комунікаційної взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування в процесах формування і реалізації державної політики у відповідних сферах суспільного буття;

- забезпечення системи управління, що має сприяти синхронізації дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері публічних комунікацій;

- вивчення та узагальнення світового досвіду щодо роботи органів державної влади у сфері публічних комунікацій, забезпечення його імплементації в Україні;

- впровадження регулярного відкритого діалогу з інститутами громадянського суспільства, засобами масової інформації та громадянами;

- формування у посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадян високого рівня комунікаційної компетентності;

- розроблення й впровадження системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування у сфері публічних комунікацій.

Очевидно, що організаційне та експертно-аналітичне забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України щодо інформування громадськості про діяльність органів виконавчої влади, роз'яснення цілей та змісту державної політики у відповідних сферах суспільного і державного життя, залучення громадян до процесу прийняття рішень, що мають важливе суспільне значення, забезпечення доступу до публічної інформації повинно здійснюватися відповідним органом Секретаріату Кабінету Міністрів України, наприклад урядовим офісом з публічних комунікацій, до повноважень якого мають належати функції з:

- інформування громадськості та роз'яснення через засоби масової інформації діяльності Кабінету Міністрів та органів виконавчої влади;

- координації діяльності органів виконавчої влади у сфері публічних комунікацій;

- розробки та реалізації комунікаційних планів щодо пріоритетів державної політики, контроль за їх виконанням;

- вивчення та узагальнення вітчизняного й міжнародного досвіду роботи з налагодження публічних комунікацій;

- планування, проведення моніторингу, оцінювання ефективності та результативності виконання органами виконавчої влади завдань у сфері публічних комунікацій;

- організації доступу до публічної інформації, що належить Кабінету Міністрів та його Секретаріату.

Висновки. Формування і реалізація державної політики у сфері публічних комунікацій потребує вдосконалення механізмів реалізації безпосередньої демократії, а також механізмів взаємодії між громадянським суспільством та органами державної влади, органами місцевого самоврядування в процесі прийняття рішень, зокрема щодо вирішення питань місцевого значення.

Стратегічною метою концептуальних засад публічних комунікацій є забезпечення права громадян вільно брати участь в управлінні державними справами та формуванні органів державної влади, органів місцевого самоврядування через вибори, а також забезпечення ефективної взаємодії між інститутами громадянського суспільства та органами державної влади, органами місцевого самоврядування, зокрема шляхом удосконалення процедур залучення інститутів громадянського суспільства до процесу підготовки та прийняття рішень органами державної влади, органами місцевого самоврядування.

Впровадження публічних комунікацій між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськістю, засобами масової комунікації, що відповідають загальноєвропейським демократичним стандартам, вимагає:

- підвищення рівня координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування під час формування та реалізації державної політики шляхом створення відповідного підґрунтя для концентрації повноважень щодо формування та реалізації державної політики у сфері публічних комунікацій;

- удосконалення нормативно-правової бази у сфері публічних комунікацій, внесення змін до законодавства з метою його уніфікації та наближення комунікацій Кабінету Міністрів до загальноєвропейських демократичних європейських стандартів;

- зміцнення демократії, прозорості та відкритості органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інтеграції України в європейське співтовариство;

- формування системи ефективної суспільної комунікації між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськістю, засобами масової комунікації в процесах формування і реалізації державної політики у відповідних сферах суспільного буття;

- забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і

посадових осіб місцевого самоврядування у сфері публічних комунікацій;

- формування у населення високого рівня комунікаційної компетентності та комунікаційної культури;

- реалізації права кожного громадянина на участь в управлінні державними справами, забезпечення виконання обов'язків органами державної влади, органами місцевого самоврядування щодо відкритості й прозорості шляхом впровадження публічних комунікацій з громадськістю, засобами масової комунікації у процесах формування і реалізації державної політики у всіх сферах суспільного буття.

Перспективи подальших досліджень полягають у необхідності ліквідації фрагментарності й недосконалості законодавчої та інституційної інфраструктури, а також забезпечення інституційної, структурної та кадрової спроможності органів виконавчої влади у сфері здійснення публічних комунікацій.

Список літератури

1. Володенков С. Интернет-коммуникации в глобальном пространстве современного политического управления [монографія] / С. Володенков. – М. : Издательство Московского университета. Проспект, 2015. – 272 с.

2. Габермас Ю. Залучення іншого: студії з політичної теорії / Ю. Габермас. – Львів : Астролябія, 2006. – 416 с.

3. Габермас Юрген. Структурні перетворення у сфері відкритості дослідження категорії громадянське суспільство / Юрген Габермас. Переклад з німецької Анатолія Онішкі – Львів : Літопис, 2000. – 321 с.

4. Ілляшук О. Феномен влади, право і громадянське суспільство [Електронний ресурс] / О. Ілляшук – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/7_NITSB_2012/Politologia/2_103683.doc.htm

5. Про схвалення Концепції проекту Закону України «Про основні засади державної комунікаційної політики». Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 січня 2010 р. № 85-р // Урядовий кур'єр. – 10 лютого 2010. – № 25. – С. 12.

6. Радько П. Антикризисная стратегия держави в умовах розвитку громадянського суспільства [Електронний ресурс] / П. Радько. – Режим доступу : <http://dspace.rnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4327/1/Radko.pdf>

7. Behmann, G. (2010), Modern Society: Risk Society, Information Society, Knowledge Society, Logos, Moscow, 248 p.

8. Brugger, B. & Hannon, K. (1983), Modernisation and Revolution, Croom Helm, 60 p.

References

1. Volodenkov, S. (2015), Internet Communication in Global Space of Modern Political Management: a Monograph, Izd-vo Mosk. un-t. Prospekt, Moscow, 272 p.

2. Habermas, J. (2006), Engaging the Other One: Studies in Political Theory, Astrolabe, Lviv, 416 p.

3. Habermas, J. (2000), Structural Transformations in the Sphere of Openness of Research of Civil Society Category, Chronicle, Lviv, 321 p.

4. *Illiashuk, O.*, “The phenomenon of power, law and civil society”, available at: http://www.rusnauka.com/7_NITSB_2012/Politologia/2_103683.doc.htm.

5. *Uriadovyi Kurier [Governmental Courier]* (2010), “On approval of the concept of the Law of Ukraine “On main principles of state communication policy” from January 13, 2010, № 85-p”, no. 25, p. 12.

6. *Brugger, B. & Hannon, K.* (1983), *Modernisation and Revolution*, Croom Helm, 60 p.

7. *Radko, P.*, “Anti-crisis strategy of state in terms of development of civil society”, available at: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4327/1/Radko.pdf>.

8. *Behmann, G.* (2010), *Modern Society: Risk Society, Information Society, Knowledge Society*, Logos, Moscow, 248 p.

